

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.1.4.2024

st. bryg. Rafał Świechowicz
p.o. Komendanta Wojewódzkiego
Państwowej Straży Pożarnej
w Toruniu
87-100 Toruń, ul. Prosta 32

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. - wykonanie planu finansowego Komendy
Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu ¹ , ul. Prosta 32, 87-100 Toruń
Kierownik jednostki kontrolowanej	st. bryg. Rafał Świechowicz, Kujawsko-Pomorski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ² , od 7 marca 2024 r. Poprzednio funkcję tę sprawowali:
Podstawa prawna podjęcia kontroli	bryg. Jacek Kaczmarek, od 1 marca 2020 r. do 5 stycznia 2024 r.; st. bryg. Sławomir Herbowski od 6 stycznia 2024 r. do 5 lutego 2024 r.; st. bryg. Marek Rusoń od 6 lutego 2024 r. do 6 marca 2024 r.

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³

Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">Jan Pierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LB/5/2024 z 4 stycznia 2024 r.Lucyna Cierzniałowska-Morzyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LB/6/2024 z 4 stycznia 2024 r. <p>(akta kontroli str. 1-14)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. ⁴ Komendy pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych, tj.: <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków;– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych;– analiza stanu zobowiązań;

¹ Dalej: „Komenda”.

² Dalej: „Komendant”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Czynności kontrolne zakończono 11 marca 2024 r.

- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Komendy na rok 2023 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 28,5% zrealizowanych przez Komendę wydatków budżetu państwa oraz 95,6% wydatków budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Środki z rezerwy celowej budżetu państwa zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, co stwierdzono na podstawie badania 28,6% kwot zwiększających plan wydatków środkami z rezerw.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania Komendy za 2023 r., które zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydatki budżetowe.

1.2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Plan wydatków budżetowych Komendy na 2023 r. został ustalony w wysokości 18 976 tys. zł. W ciągu roku budżetowego, na podstawie decyzji Wojewody dokonano zmian planu wydatków, zwiększając go per saldo o kwotę 7 446,3 tys. zł (o 11,3%), do 26 422,3 tys. zł.

Środki z rezerwy celowej budżetu państwa, otrzymane przez Komendę w kwocie 9 124,6 tys. zł były przeznaczone m.in. na:

- realizację projektu pn. „wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”;
- sfinansowanie wypłaty świadczenia motywacyjnego pełniącym służbę w Komendzie;
- realizację projektu pn. „usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”;

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.; dalej: „ufp”.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

– sfinansowanie wypłat funkcjonariuszom pełniącym służbę w Komendzie w związku ze zmianami systemowymi i organizacyjnym.

Powyższe środki zostały wykorzystane w kwocie 9 110,8 tys. zł, stanowiącej 99,8% środków otrzymanych.

W wyniku badania 28,6% kwot zwiększających plan środkami z rezerwy celowej tj. kwoty 2 607,7 tys. zł stwierdzono, że środki te zostały prawidłowo ujęte w planie finansowym jednostki oraz wykorzystane w pełnej kwocie zgodnie z przeznaczeniem.

Niewykorzystane środki w kwocie 13,9 tys. zł zostały zwrócone na rachunek dysponenta.

Nie wystąpiły zwiększenia wydatków z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 67-69, 97-107)

Zrealizowane w 2023 r. wydatki budżetu państwa w kwocie 26 408,2 tys. zł były niższe o 14,1 tys. zł (o 0,05%) od wielkości planowanej (26 422,3 tys. zł) i wyższe o 9 124,1 tys. zł (o 34,5%) od wykonania w roku poprzednim.

Wydatki bieżące wyniosły 13 980,0 tys. zł i były wyższe od wykonanych w 2021 r. o 3 405,3 tys. zł (tj. o 24,3%). Dominującą pozycję w tej grupie wydatków (34,1%) stanowiły wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń (§§ 4010, 4020, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4110, 4120, 4170) w kwocie 9 016,8 tys. zł oraz zakupy towarów i usług (§§ 4210, 4220, 4260, 4270, 4280, 4300, 4360, 4390) w wysokości 3 614,2 tys. zł, stanowiące 13,7% wszystkich wydatków.

Wykonanie wydatków na wynagrodzenia osobowe wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym⁸ w 2023 r. wynosiło 8 663,1 tys. zł i było wyższe o 922,2 tys. zł (tj. o 10,6%) od wykonania w roku poprzednim, głównie z powodu wzrostu przeciętnego wynagrodzenia brutto na jednego pełnozatrudnionego. W jednostce nie zostały przekroczone planowane wydatki na wynagrodzenia⁹.

Wydatki majątkowe w dziale 754 rozdz. 75410 §§ 6050 i 6060 w 2023 r. zrealizowano w zaplanowanej kwocie 12 113,0 tys. zł i były wyższe od wykonania w 2022 r. o 5 765,9 tys. zł, tj. o 47,6%. Wyższe niż w roku poprzednim wykonanie wydatków majątkowych było wynikiem realizacji projektu pn. „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Objęte badaniem wydatki majątkowe¹⁰ były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2023 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań.

(akta kontroli str. 67-70, 74, 86-91, 335)

W 2023 r. trzech funkcjonariuszy złożyło wnioski o odejście ze służby, skutkujące przejściem na emeryturę w 2023 r. oraz do końca marca 2024 r. Ww. funkcjonariuszom w okresie czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby w związku z przejściem na emeryturę zwiększono dodatek funkcyjny od kwoty 1,5 tys. zł do kwoty 3,3 tys. zł. Zwiększenie stanowiło od 21,9% do 233,3% wartości dodatku przed zwiększeniem. W dwóch przypadkach decyzję zwiększającą podejmował Komendant Główny PSP, a w jednym przypadku Kujawsko-Pomorski Komendant Wojewódzki PSP uzasadniając to wzorcową realizacją zadań przez funkcjonariusza oraz wykraczającą poza zakres jego obowiązków.

⁸ Według danych ze sprawozdań rocznych Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

⁹ Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków.

¹⁰ Szczegółowym badaniem objęto próbie siedem zapisów/dowodów księgowych dot. wydatków majątkowych w kwocie łącznie 4 202,9,4 tys. zł, wylosowanych statystyczną metodą monetarną (MUS).

Nie stwierdzono przypadków decyzji zwiększających dodatek funkcyjny w przeciągu miesiąca przed złożeniem wniosku o zwolnienie ze służby oraz po jego złożeniu.

Wykazane w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zobowiązania Komendy na koniec 2023 r. wyniosły 114,6 tys. zł i były wyższe o 2,4 tys. zł (tj. o 2%) od zobowiązań na koniec 2022 r. Główną pozycję zobowiązań (67,3 tys. zł) oraz przyczynę ich wzrostu w porównaniu do roku poprzedniego stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz pochodne od wynagrodzeń. Wykazane kwoty zobowiązań wynikały z prowadzonej w Komendzie ewidencji.

W 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 19-66, 108-130, 288-305)

Badaniem objęto próbę dziewięciu wydatków/zapisów księgowych w kwocie łącznie 4 385,5 tys. zł, co stanowiło 16,6% wydatków Komendy (26 408,2 tys. zł). Próbę ww. wydatków wylosowano statystyczną metodą monetarną¹¹. Badanie przeprowadzono przy zastosowaniu kryteriów kontrolnych: legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Badane wydatki mieściły się w planie finansowym Komendy i zostały poniesione w celu wykonania jej zadań statutowych. Realizacja ww. wydatków była zgodna z zawartymi umowami lub zamówieniami. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek, kar lub opłat.

(akta kontroli str. 131-146, 273-274)

W wyniku badania ww. próby wydatków pod kątem uprzedniego udzielenia zamówienia publicznego nie stwierdzono nieprawidłowości. Realizacja objętego kontrolą zamówienia¹² była zgodna z treścią zawartej umowy. Wydatki poniesione w wyniku udzielenia tego zamówienia służyły realizacji zadań jednostki.

(akta kontroli str. 168-272)

W Komendzie nie wystąpiły wydatki niewygasające z końcem 2023 r.

(akta kontroli str. 95)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Plan finansowy Komendy wg ustawy budżetowej na 2023 r. nie obejmował wydatków budżetu środków europejskich. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony do kwoty 17 564,2 tys. zł. Powyższe środki przeznaczono na:

- realizację projektu pn. „wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”;

¹¹ Doboru próby do badania dokonano dwuetapowo na podstawie zapisów księgowych konta 130-02 Rachunek bieżący - subkonto wydatków budżetowych, z wyłączeniem zapisów dotyczących wynagrodzeń wraz z pochodnymi (§§ 401-412, 444, 471) oraz transakcji o wartości poniżej 1000 zł. Spośród ww. zapisów wylosowano (metodą monetarną MUS, uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji) próbę wydatków liczącą dziewięć zapisów księgowych o wartości łącznie 4 385,5 tys. zł.

¹² Badaniem szczegółowym pod kątem zgodności z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.; dalej: „nupzp”) objęto dokumentację udzielenia i realizacji jednego zamówienia w kwocie nie niższej niż 50 tys. zł, dotyczącego usługi przeprowadzenia kursów prawa jazdy kat. C dla strażaków OSP województwa kujawsko-pomorskiego o wartości łącznie 504,0 tys. zł.

- realizację projektu pn. „usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Wykonanie przez Komendę wydatków budżetu środków europejskich w kwocie 17 564,2 tys. zł było wyższe o 11 875,2 tys. zł (tj. o 67,6%) od wykonania w roku poprzednim.

W wyniku badania 95,6% wydatków budżetu środków europejskich tj. 16 791,8 tys. zł stwierdzono, że środki te zostały prawidłowo ujęte w planie finansowym jednostki oraz wykorzystane w sposób prawidłowy w pełnej kwocie zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 71-73, 131, 147-167, 306-313)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Objęte badaniem wydatki mieściły się w planie finansowym Komendy i zostały poniesione w celu wykonania jej zadań statutowych. Realizacja ww. wydatków była gospodarna i zgodna z zawartymi umowami. Środki otrzymane z rezerwy budżetu państwa zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość.

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań Komendy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich (Rb-28UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 275-335)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań.

V. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Bydgoszcz, 21marca 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

p.o. Dyrektor
Tomasz Sobecki
/-/

kontrolerzy:
Jan Pierzyński
główny specjalista kontroli państwowej
/-/

Lucyna Cierzniakowska-Morzyńska
główny specjalista kontroli państwowej
/-/